

Melod și slujitor

Sfântul Andrei Criteanul

Episcop de Gortyna (Creta)

~660 - 740

Sfântul Andrei Criteanul a fost un bun orator și poet. Ca orator a scris Omilii la diferite sărbători, prezentând pentru prima dată sistemul sărbătorilor. Însă cea mai importantă specie de poezie creștină pe care a redactat-o a fost canonul, o nouă speță a poeziei bisericești mult mai lungă în comparație cu cele ale Sfântului Ioan Damaschin. A scris idiomele, canoane la Învierea Dreptului Lazăr, la duminica Mironosițelor, la nașterea Maicii Domnului, la zămislirea Sfintei Ana, etc. A scris și un mic poem în care și exprimă adeziunea la hotărârile Sinodului al VI-lea Ecumenic, din anul 651.

Deși s-a născut la Damasc (Siria) și a slujit în scaunul arhiepiscopal al Gortynei, în insula Creta - de unde i-a venit și numele de Criteanul sau Cretanul - Sfântul Andrei și-a legat numele și de Țara Sfântă. Mai precis, a îmbrățișat monahismul la Ierusalim și, într-o perioadă destul de dificilă pentru istoria Locurilor Sfinte, a fost un foarte apropiat colaborator al Episcopului Teodor, loțiitorul scaunului patriarhal al Ierusalimului după trecerea la Domnul a Sfântului Sofronie al Ierusalimului (560-638).

El rămâne unul dintre cei mai prolifici imnografi creștini, iar imnurile sale liturgice înfrumusețează cultul divin. Este important de accentuat că Sfântul Andrei rămâne în istoria Bisericii și pentru activitatea pe care a desfășurat-o cu multă pricepere și responsabilitate atât în Ierusalim, cât și în Constantinopol, într-o perioadă destul de sensibilă din punct de vedere politic și religios.

Sursa: Viețile Sfinților

Canonul cel Mare

Miluieste-mă, Dumnezeule,

miluieste-mă!

(Sfântul Andrei Criteanul)

Din prima zi a Postului Paștilor, cântarea Canonului celui Mare îi oferă credinciosului “cheia” înțelegerii asprei călătorii pe care o are de parcurs până la Învierea Domnului: pocăința, înnoirea vieții, întoarcerea la Dumnezeu. Creație a Sfântului Andrei, Arhiepiscopul Cretei, Canonul depășește prin mărime orice alt canon imnografic. În același timp, prin adâncimea ideilor pe care le cuprinde, îl cheamă pe credincios să-și altoiască viața spirituală pe drumul lui Iisus Hristos, spre Golgota și spre Înviere, drum pe care se sintetizează destinul umanității. **Postul cel Mare este o călătorie duhovnicească spre Înviere.** Prin toate slujbele pe care Părinții Bisericii le-au presărat de-a lungul celor 48 de zile de postire, credinciosul este ajutat să crească spiritual și să se apropie mai mult de Dumnezeu. Între aceste slujbe, un loc aparte îl

ocupă Canonul cel Mare. Acesta se săvârșește în prima și în a cincea săptămână din Postul Mare; în prima săptămână, în seara zilelor de luni, marți, miercuri și joi, în cadrul slujbei numite Pavcernița Mare (slujba de după Vecernie), când strofele Canonului sunt împărțite în patru părți, corespunzătoare celor patru zile; miercuri în săptămâna a cincea din Post, în cadrul slujbei numite “Denia Canonului celui Mare”, când se cântă integral.

Biserica noastră dreptslăvitoare ne adună pe toți în jurul analogului pentru a cânta împreună Canonul cel Mare. Scopul acestui canon este să ne readucă aminte de starea noastră de păcătoșenie, de necesitatea chemării numelui lui Iisus Hristos în inima noastră și de importanța pe care o are pocăința în viața noastră. Canonul ne arată deodată durerea și puterea pocăinței, leac și lumină a învierii sufletului din moartea păcatului. **Canonul cel Mare este un dialog personal** cu conștiința, cu Mântuitorul Iisus Hristos, Maica Domnului, Sfântul Andrei Criteanul și Sfânta Maria Egipteanca. Ca pravilă, acest canon poate fi citit de către creștini oricând.

Buna Vestire

Și a zis Maria: Iată roaba Domnului. Fie mie acum după cuvântul tău!

(Luca 1, 38)

La sărbătoarea Bunei Vestiri, Biserica prăznuiește momentul în care Sfânta Fecioară Maria a primit vestea cea bună a venirii în lume a lui Hristos Dumnezeu, întrupat în pântecele său. Aflăm din Evanghelia după Luca faptul că Îngerul Gabriel, sau Arhanghelul Gavriil, al cărui nume înseamnă "Puterea lui Dumnezeu", a fost trimis Fecioarei Maria să îi aducă vestea cea bună, că va lua în pântece prin puterea Sfântului Duh și va naște pe Fiul Celui Preaînalt. Sărbătoarea Bunei Vestiri este un eveniment istorico-religios, care arată că embrionul, celula, sau orice alt nume folosim, este om din prima secundă a concepției. Mântuitorul Hristos nu s-a întrupat abia la 4, 8 sau 28 de săptămâni de sarcină, ci a luat trup omenesc din prima secundă a Bunei Vestiri. A fost om deplin, de

îndată ce Fecioara a încuviințat voia lui Dumnezeu, iar Arhanghelul i-a vestit mântuirea lumii. În această zi **serbăm mama creștină**, fiindcă Buna Vestire propune tuturor femeilor care au acceptat darul vieții pe Maica Domnului, ocrotitoarea, dar și modelul lor. În accepțiunea largă, Duminica Mironosițelor este ziua Femeii Creștine în Biserica Ortodoxă.

Într-o societate care promovează protejarea naturii și a mediului înconjurător, crezul firesc al creștinilor este completat de susținerea vieții și responsabilizarea persoanelor și a comunității față de copiii născuți și nenăscuți și sprijinul pentru mame și copii.

Privind cu atenție la expresia mântuitoare rostită de Fecioara Maria, regăsim imediat ascultarea cea mai binevoitoare și smerenia cea mai desăvârșită. **Vestea cea bună nu este doar o vorbă, ci devine lucrare**, ca fiecare dintre cuvintele lui Dumnezeu. O lucrare la care omul participă cu toată ființa! Maria răspunde îngerului în numele întregii omeniri. Afirmând dorința regăsirii Raiului. Din acest accept s-a născut mântuirea.

Recomandări de suflet:

Sfinții melozi și innografi Ioan Damaschinul și Cosma Melodul

Editura Egumenița, Galați, 2013

Această carte ne prezintă două dintre chipurile sfințite, care și-au pus pecetea pe viața Bisericii și care au trăit în aceeași vreme, îi cunoaștem pe mai-marele melozilor și innografilor, **Sfântul Ioan Damaschinul**, care este și cel mai mare dogmatist al Bisericii noastre, și pe **Sfântul Cosma**, episcop

de Maiuma, din Palestina, un melod și innograf la fel de însemnat, ce ne vorbesc foarte des, fără să ne dăm seama, prin sfintele slujbe ale cultului.

Cartea a fost publicată în anul 2013, sub îngrijirea obștii chiliei athonite Burazeri și este tradusă de Cristian Spătăreanu.

Rânduiești:

Cele trei sfinte liturghii

Periada Postului Mare este singura din an în cursul căreia se săvârșesc toate cele trei sfinte liturghii ale Bisericii Ortodoxe.

Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur se săvârșește sâmbăta, atunci când se face și pomenirea celor adormiți. De asemenea, se săvârșește în Duminica Floriilor și la Sărbătoarea Bunei Vestiri. **Liturghia Sfântului Vasile cel Mare** se săvârșește de 7 ori: în primele cinci duminici ale Postului, precum și în Joia și Sâmbăta Patimilor.

Liturghia Darurilor mai Înainte Sfințite (a Sfântului Grigorie Dialogul) se poate săvârși în Postul Mare, în afară de sâmbăta și duminica, Sărbătoarea Bunei Vestiri și cele trei zile aliturgice: primele două din post și Vinerea Mare. Liturghia Sfântului Grigorie nu cuprinde sfințirea darurilor, care se face în Duminica de dinainte, ea fiind o rânduială specială de Vecernie în care este cuprins și ritualul împărțirii.